

Celobert

Revista singular, local i de país

“L'art no és un mirall per reflectir la realitat, sinó un martell per donar-li forma”. Bertolt Brecht

galp energia
ÀREA BLANES S.L.

**- COMBUSTIBLES - LUBRICANTS - GLP - ADBLUE -
- RENTAT - PREMSA - COMPLEMENTS -**

T. 872 204 324 - admin@areablanes.com

Avda. Estació, 68 - 17300 Blanes - (Girona)

Autor: **Leo Flores**
Títol: *Cavaller*
Tècnica digital

Nascut a Buenos Aires (1974), Leonardo Flores es professional de l'il·lustració, el dibuix i el *concept art* per a cinema i televisió. Després de treballar com a director d'art de dibuixos animats a Buenos Aires, l'any 2000 es trasllada a Barcelona per dedicar-se completament a la seva passió: il·lustrar. Viu a Blanes des de fa dos anys i els seus treballs han aparegut en revistes com *Sàpiens*, *Jaç*, *Cuina* i *La Marea*, i en diaris, *La Vanguardia* i *El País*.

Ha creat portades per a editorials com *Random House*, *Planeta*, *Minotauro*, *Timun Mas*, *Ikusager* i *Ara Llibres*, il·lustrant llibres d'autors com Javier Sierra, Stephen King, Orson Scott Card, Dan Simmons, Noah Gordon, Stanislaw Lem i Mary Stewart. És assidu col·laborador de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, on il·lustra textos escrits per Montse Ginesta o Jordi Folck

Celobert

De l'editor	4	Homenots	20
Cal garantir el futur de la pesca		Ernest Lluch	
Valor afegit	5	Salut	21
50 anys sense Franco		Signes que pots estar patint glaucoma	
Perfils	6	Música	22
Lurdes Rodríguez		Discs rescatats: Companyia Elèctrica Dharma - Al Palau de la Música amb la Cobla Mediterrània	
Medi ambient i ecologisme	9	Del menjar i beure	25
El "bosc blau" en xifres: primer inventari mundial del carboni retingut per les praderies submarines		Ratafia	
Vila de Lloret	12	Lletres	26
"L'aigua invisible: quan Lloret bevia de les mines"		ara pla!	
Que parlin les campanes		Va de llibres	28
Quan la bona gestió és només un relat		Per sempre, mai més	
Patrimoni cultural	16	Som Costa Brava Sud	30
El Gòtic Català 3. La volta com a dispositiu estructural i arquitectònic: de Lloret a Klippan		La Generalitat reactiva el projecte de fer arribar l'autopista a Lloret	
Parlem amb	18		
Natalia Carballido			

Una llengua no mor perquè els
que no la saben no l'aprenen,
una llengua mor perquè
els que la saben no la parlen.

→ **SEGUEIX-NOS
A INSTAGRAM!**
@celobert.cat

→ **www.celobert.cat**

El paper amb el qual confeccionem el **Celobert** prové d'explotacions forestals sostenibles i per a la seva producció s'han seguit els més estrictes controls mediambientals.

Celobert

Edició Costa Brava Sud
Noticiari i opinió de la vida quotidiana
Novembre 2025 | Núm. 240

Editor i director

Lluís Amat
639 082 976 | info@celobert.cat

Patrocinadors

Comptem amb el suport dels
anunciants d'aquesta edició

Disseny gràfic

Maria Àngels Maresma

Maquetació

Cantalozella

Col·laboradors

Aitor Roger, Bruna Solei,
Jordi Borràs, Guifré Ripoll,
Marina Garcia Carbonell,
Jaume Planas, Pol Ginesta,
Olga Casado, Alba Lupiañez,
Josep Maria Guinart, Juan Rodríguez,
Pilar Armengol, Dani Garcia Crespo
i Xavier Surís

Convidats

Jordi Bohigas Maynegre, Oscar Serrano,
Lluís Cruz, Albert Robert, Josep M. Torra
i Pla, Institut Oftalmològic Felip,
Jaume Fàbrega i Carles Couso.

Fotografies

M. Assumpció Comas, Tomàs Solà,
Jordi Triadó, Àlicia Torras, Arxius
Municipals i Ajuntament de Blanes,
Lloret i Tossa

Il·lustracions

Leo Flores

Consell lingüístic

Anna Camps i Puig

www.celobert.cat

@celobert.cat

Dipòsit legal

GI-1121-2003

Cap part d'aquesta publicació
pot ser reproduïda o difosa per
cap mitjà sense permís de l'editor

No tenim preu

DE L'EDITOR

Cal garantir el futur de la pesca

La Generalitat i els màxims representants de quatre comunitats autònomes mediterrànies **han alçat la veu de forma coordinada a Brussel·les** i han signat una carta conjunta adreçada a la presidenta de la Comissió Europea, **Ursula von der Leyen**, sol·licitant mesures urgents per aturar l'esfondrament del sector pesquer.

La missiva, enviada i difosa mitjançant un comunicat oficial, no deixa lloc a l'ambigüitat: la continuada aplicació del Reglament de la Pesca Demersal del Mediterrani Nord-occidental està propiciant una **"situació econòmica greu"** que amenaça de mort la viabilitat de centenars d'empreses, confraries de pescadors i milers de llocs de treball directes i indirectes.

El sector pesquer mediterrani, amb una llarga tradició i un profund arrelament social i cultural, s'enfronta a una paradoxa asfixiant. D'una banda, ha assumit el repte de la sostenibilitat i ha implementat durant els darrers anys tot un seguit de mesures per garantir la preservació dels recursos marins. Tanmateix, aquest esforç no ha vingut acompanyat d'una flexibilitat per part de les institucions europees. La normativa actual, segons assenyalen els governs autonòmics, ha conduït a una "continua reducció de les oportunitats de pesca".

Aquesta escassetat creixent es tradueix en jornades de treball més curtes, captures limitades que no cobreixen els costos operatius, i **una incertesa constant** que desincentiva el **relleu generacional i condemna a la desaparició d'un ofici mil·lenari**. "El temps s'acaba", la preocupació rau en el fet que, si la Comissió Europea no actua de manera immediata, la situació esdevindrà irreversible, no només des d'un punt de vista econòmic, sinó també **social i cultural** per a innumerables pobles costaners que tenen en la pesca el seu principal sosteniment. ■

Celobert, crear bellesa i dir la veritat

Jordi Bohigas Maynegre,
historiador

OPINIÓ

ANIVERSARIS
— 50 anys —

El proper 20 de novembre es compliran 50 anys de la mort del dictador **Francisco Franco Bahamonde** (1892-1975), qui va ser cap de l'Estat espanyol durant gairebé 4 dècades. Escollit el dia 1 d'octubre de 1936 –en plena guerra civil–, cap de govern i de l'Estat espanyol per part de la Junta de Burgos, mantindria els dos càrrecs fins que, a les acaballes del règim, nomenaria l'almirall Carrero Blanco com a president del govern.

El règim franquista no va ser durant tot el període igual. De fet, hi hagué un cert desplegament institucional i polític des de la Junta de Burgos de 1936, però en essència es mantingué el mateix: començà i acabà amb violència. La crisi final del franquisme, amb el punt culminant de l'assassinat –atribuït a ETA– del president Carrero Blanco (1973), va tenir com a resposta la repressió més descarada, concretada sobretot en l'afusellament del militant anarquista català Puig Antich (març de 1974) i en les cinc execucions de militants d'ETA i del FRAP (setembre de 1975), pocs mesos abans de la mort del dictador. L'Estat espanyol ha intentat vendre el procés de transició política com a modèlica, un període que s'iniciaria amb l'entronització del Borbó i s'acabaria amb la victòria per majoria absoluta del socialista Felipe González en les eleccions generals d'octubre de 1982, considerat el punt final del desmantellament del franquisme. Aquest període tindria com a moments clau l'elecció, pel mateix rei Joan Carles I, de nou president del govern en la persona d'Adolfo Suárez; l'aprovació, aquell

mateix any (1976) i per les Corts Franquistes, de la Ley de Reforma Política i la dissolució de les mateixes; continuà amb la legalització de les diverses formacions polítiques, inclòs el Partit Comunista, amb les eleccions a Corts Constituents, i la restauració d'una diluïda Generalitat de Catalunya. Finalment, el 6 de desembre de 1978, es va aprovar la nova Constitució Espanyola. L'any següent va ser restablerta la francmaçoneria, prohibida pel franquisme. Però el relat oficial –l'anomenat mite de la Transició– obvia la violència institucional que es va viure durant aquells anys. A banda dels assassinats d'ETA i de grups d'ultradreta, així com els abusos policials, la violència d'Estat es cobrà la vida d'un 178 persones durant aquests anys.

La commemoració dels 50 anys per part de la Corona espanyola, la més interessada en celebrar l'efemèride, ha quedat deslluïda pels motius que tots sabem. Amb tot, els socialistes espanyols no han volgut perdre l'ocasió de celebrar-ho. El cap de govern **Pedro Sánchez**, amb el seu habitual afany de protagonisme, va voler reivindicar els 50 anys “de España en libertad” [sic] en una sonada conferència que va pronunciar a inicis de 2025 a Madrid i on esmentava “la gran transformació social, econòmica e institucional” que, segons ell, havia experimentat el país; transformació, certament, que és innegable. Ara bé, un Estat, i les seves elits, no es canvien tan fàcilment i els catalans vam poder copsar, no fa gaires anys, que la llibertat que vivim és relativa i que, si fa falta, l'Estat té el bastó per recordar-nos-ho. Però la regressió en drets viscuda els darrers anys no ha estat només política, sinó sobretot social i econòmica. Catalunya ha passat de tenir 5 milions i mig d'habitants el 1975 a tenir-ne més de vuit i creixent, sobretot a base d'immigració, que fa que la composició demogràfica faci feredat. Si bé la renda per càpita ha augmentat, no ho ha estat en la mateixa mesura la capacitat de les generacions més joves d'acumular patrimoni, accedir a l'habitatge, emancipar-se i, en definitiva, formar famílies que assegurin la pervivència de la Nació.

Que la (des)memòria històrica no ens faci perdre de vista els problemes reals i de futur del País. ■

Alba Lupiàñez,
advocadessa

LURDES RODRÍGUEZ

Cap d'Acció Social
de l'Ajuntament de Blanes

Des del *Celobert* hem volgut fer-li una entrevista per explicar als nostres lectors com s'organitza i treballa una àrea tan important i cabdal per a la qualitat de vida de tots els habitants de Blanes.

Celobert

Lurdes Rodríguez Muñoz,
Cap de secció-coordinadora
d'Acció Social, fent
la presentació de les
candidatures del II Premi
Àuria Maresa

La Lurdes Rodríguez és cap d'Acció Social des de fa 8 anys. Acció Social és un departament de l'Ajuntament de Blanes que aplega diferents equips i objectius per atendre a la ciutadania on hi treballen una quarantena de persones.

Com s'organitza l'àrea d'Acció Social?

Dins d'Acció Social, un dels departaments més importants és Serveis Socials, que s'organitza en 4 sectors.

Els equips de Serveis Socials són multidisciplinaris i estan conformats per treballadores i educadores socials. Atà, també hi ha dues persones destinades exclusivament a gent gran: dependència, teleassistència i diferents programes adreçats a les persones grans del municipi. Durant un any, a través d'un pla d'ocupació, hi ha una tècnica que està elaborant el pla local d'envelliment.

A més, a l'equip de Serveis Socials, hi ha vinculada una referent d'emancipació juvenil. És una tècnica que atén joves d'entre 18 i 29 anys.

La figura d'una referent d'emancipació juvenil és relativament nova. Ens pots explicar en què consisteix?

Sí, la Generalitat va idear aquesta figura a final del 2019 pel volum creixent de joves migrats sols. Actualment atén, de forma genèrica, joves en situació de vulnerabilitat.

Abans, l'equip d'educadores de Serveis Socials atenia menors de 0 a 18 anys i després ja passaven directament a ser atesos per

treballadores socials. Gràcies a la referent d'emancipació juvenil, tots els joves d'entre 18 i 29 són assignats de forma exclusiva a aquesta persona, que els orienta i acompanya en casos de tramitació de documentació, recerca de feina i allotjament o en temes de formació.

Quines altres àrees trobem dins d'Acció Social?

Com a noves incorporacions, els darrers tres anys hem integrat a l'àrea el programa Temps per Cures, amb finançament rebut per part del Departament d'Igualtat i Femines de la Generalitat. És un servei universal que ofereix espais de joc pels infants amb l'objectiu d'afavorir la conciliació familiar. A més, aquest any és el segon any que fem l'estiu jove, tardes amb activitats dirigides.

Alguns serveis que s'engloben dins d'Acció Social, però estan externalitzats són el servei intervenció socioeducativa (l'antic centre obert), el servei d'atenció domiciliària, la tele-assistència, el servei d'atenció integral a polítiques LGTBI i el seguiment i la gestió dels habitatges socials d'emergència.

També, dins d'Acció Social hi trobem el Servei municipal d'habitatge, el Servei d'Infor-

mació i Atenció a les Dones (SIAD) i el Servei de Primera Acollida.

En relació a l'atenció que s'ofereix a la dona i víctima de violència, amb l'obertura del SIE i el canvi de gestió del SIAD ha millorat el servei?

Sí, abans el SIAD estava gestionat per empreses externes però des de fa més d'un any tot el personal és propi. Actualment, tenim una treballadora social, una administrativa, dues psicòlogues i una jurista, que està assignada a tota l'àrea d'Acció Social. Totes les professionals estan a jornada completa.

Aquests canvis han millorat molt l'atenció: abans teníem una psicòloga 7 hores a la setmana, la jurista 3 hores i una administrativa un matí i una tarda a la setmana.

Actualment, es dona servei de dilluns a divendres. Ara podem atendre de forma més ràpida i directa a les dones que ho sol·liciten.

Un dels pilars d'Acció social és el servei de primer acollida a persones nouvingudes. Com funciona?

El Servei de Primera Acollida de l'Ajuntament de Blanes és un recurs adreçat a les persones nouvingudes per facilitar el seu procés d'arrelament al municipi i la seva autonomia. Ofereix informació i orientació inicial, assessorament personalitzat i derivació a altres serveis (com els cursos de llengües). També impulsa els mòduls de coneixements laborals i de societat catalana, que permeten obtenir el Certificat d'Acollida, útil en tràmits d'estrangeria i nacionalitat. A més, acompanya i orienta les persones en situació administrativa irregular per ajudar-les en processos de regularització i en les problemàtiques derivades. El servei treballa en xarxa amb altres agents del municipi i promou activitats de cohesió social i sensibilització en matèria d'antiracisme. L'atenció es fa amb cita prèvia a través de la web de l'Ajuntament de Blanes.

Actualment, hi tenim destinats dos tècnics però, malauradament, estem donant hores al novembre perquè tenim un tap pel padró social.

El padró social és l'obligació que tenen tots els Ajuntaments d'empadronar, però com que hi ha molts municipis propers que hi posen problemes, a Blanes hem tingut una allau de peticions: hem arribat a detectar persones que estan vivint a altres municipis i estan demanant el padró a Blanes.

Davant dels discursos que criminalitzen la immigració, quin és el vostre punt de vista? Quina és la realitat amb què us trobeu al vostre dia a dia?

Els ajuts, majoritàriament i exponencialment, els reben persones del país perquè els criteris i els barems estan definits per persones amb situació documental regulada. Per exemple, a una mesa d'emergència no podrà accedir-hi una persona sense documentació regulada. En tots els ajuts passa el

mateix: sí que és cert que en els ajuts propis municipals intentem deixar una escletxa per aquestes persones que no poden presentar-se als ajuts autonòmics o estatals.

L'accés a un habitatge és un dels problemes més greus de la societat actualment. Com a cap de l'àrea d'Acció Social de Blanes, quina valoració en fas?

Actualment, a Blanes tenim 6 habitatges socials d'emergència en funcionament i ara en tenim dos més a punt d'instal·lar-hi els mobles. Ja estan rehabilitats. Estan situats al carrer de la Vila de Lloret, darrere la Policia Local.

Però no és suficient perquè són habitatges d'emergència i temporals, com a molt les persones hi poden viure 1 any. A més que cap família hi està sola, sempre es comparteixen. Però no hi ha alternativa habitacional, en molts casos.

Sobre l'àrea d'Acció Social, ens pots explicar quines millores penses que es podrien aplicar?

Per una banda, l'espai físic de què disposem se'ns ha fet petit ja que l'equip ha anat creixent. Després de la pandèmia, quan s'han recuperat les visites presencials, no podem mantenir el ritme de visites com ho fèiem i s'han incorporat les entrevistes telefòniques. A la seu d'Els Pins hi tenim quatre despatxos i a l'espai de Promoció de la Ciutat, dos. Ens és impossible atendre, presencialment, tothom amb l'assiduitat que caldria. Actualment, hi ha un projecte de condicionar dependències al carrer de la Vila de Lloret, on hi tenim els pisos socials.

Per altra banda, estem treballant per que els l'àrea de Servei Socials deixin de treballar per les subministradores: les treballadores socials utilitzen la major part de la seva jornada laboral per tramitar ajuts d'aigua, de llum i de gas. Ara estem intentant canviar el protocol perquè les treballadores socials s'han convertit en gestores i gairebé no es fa treball social. S'ha perdut l'essència del treball social: elaborar plans de millora amb les persones i incorporar el treball comunitari des del servei. Finalment, el pressupost de l'àrea d'Acció Social no arriba al 2% del total del pressupost municipal. Per engegar noves accions i donar resposta a l'increment de necessitats i problemàtiques socials actuals caldria invertir-hi més.

Per acabar, quines línies i objectius continuareu defensant en la teva gestió de l'àrea?

Penso que és molt important descentralitzar els serveis, que cada equip social estigui ubicat al barri de referència per poder atendre les persones usuàries de forma més directa. Vull incorporar el treball social grupal, així com generar més sinèrgies potenciant el treball comunitari amb les entitats del territori amb les quals ja treballem i sumar-n'hi d'altres. ■

LA MAR DE PROP!

Farmàcia
Oms-Arias C.B.
C. Nou, 8 · Tel. 972 330 595
Blanes (Centre Vila)

C/ Jaume Ferrer, 8 – Blanes
972 35 48 48

Rbla. Joaquim Ruyra, 46 – Blanes
972 33 87 87

C/ Roig i Jalpi, 14 – Blanes
972 33 67 88

C/ Mercaders, 27 – Blanes
972 33 89 50

C/ Joan Alcover, 7 – Blanes
972 33 54 36

CAN GIRONÈS
FORN DE PA DES DE 1925

PARTNER
KNX

GIRONÈS I RODÉS, S.L.
Scs. de J. Gironès, S.A. · Fundada el 1962

Aigua · Gas · Electricitat · Climatització · Calefacció
Plaques solars · Domòtica · Manteniment industrial

Jaume I, 70 · 17300 Blanes · Tel. 972 330 660 · Fax: 972 351 820
info@gironesirodes.com

PASTISSERIA · FORN DE PA · CAFETERIA

- Comunions
- Casaments
- Batejos
- Càterings

Tel. 972 33 39 50
Camí de Sant Pere del Bosc, 17 baixos · 17300 Blanes

Paelleria Restaurant

Pg. Pau Casals, 42 Blanes Tel. 972 332 727

Café NOVO

C. Bellaire, 4 | BLANES
  Novocafescp@

  660 12 61 38
 novocafescp@gmail.com

Laia
des de 1986

Papereria - Regals
Plantes - Premsa
Apostes de l'Estat...

Tel. i Fax **972 35 08 39**
Avinguda dels Pavos, 13
17300 BLANES

 Papereria Regals Laia

Oscar Serrano,
investigador del
CEAB-CESIC

Un estudi internacional liderat pel CEAB-CSIC i publicat a la revista *Nature Communications* presenta el primer balanç global del carboni blau que acumulen les praderies submarines en la part viva de la planta. Segons els resultats, les seves fulles, rizomes i arrels arriben a retenir fins a 40 milions de tones de carboni, sumant totes les del món. A aquesta xifra cal afegir-hi el que queda emmagatzemat sota el sòl marí, que pot romandre segrestat durant milers d'anys, mentre la praderia es conservi. Les dades confirmen que, tot i ocupar una extensió molt reduïda, aquests ecosistemes tenen un paper clau en l'absorció del CO₂ present a l'atmosfera, en la seva transformació i retenció.

La recerca ha estat liderada pel Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB-CSIC) i l'entitat BIOSFERA Research & Conservation, i ha comptat amb la participació de la Edith Cowan University (Austràlia), la University of Western Australia, la James Cook University, l'Institut de Ciències del Mar (ICM-CSIC), la King Abdullah University of Science and Technology (KAUST) i l'Instituto de Investigaciones Marinas y Costeras (CONICET, Argentina).

És el primer “inventari” global dels embornals de carboni blau que representen les praderies de fanerògames o plantes marines. **Proporciona tant els càlculs del CO₂ que**

capten, com de la seva producció —és a dir, de la transformació del diòxid de carboni en nova biomassa vegetal—, com de l'estoc que emmagatzemen. També ofereix xifres de les emissions derivades de la seva pèrdua.

A més de dibuixar una visió global, **l'article aporta dades detallades per regions i països del món** i per tipus de praderia. Això permet quantificar el paper de cadascuna, de cada regió, de cada mar i cada oceà en el cicle del carboni i facilita que cada territori conegui la importància dels seus propis “bosc blau”.

LES PRADERIES MARINES: UN TRESOR OCULT

Les praderies de plantes marines, com la posidònia, cobreixen una extensió d'entre 160.000 i 266.000 km² al planeta. Malgrat la seva dimensió reduïda, funcionen com autèntics "bosc blaus": capten CO₂, un dels principals gasos que escalfen el planeta, el transformen en carboni orgànic mitjançant la fotosíntesi i l'emmagatzemen a les seves fulles i arrels. Una part d'aquest carboni queda incorporada al sòl marí, on pot romandre segrestat durant mil·lennis; tot el temps que la praderia perduri.

Aquest procés les converteix en embornals naturals tan eficients que, per unitat de superfície, són comparables o fins i tot superiors als boscos tropicals.

De mitjana, acumulen unes 1,5 tones de carboni per hectàrea en la part viva de la planta i en fixen gairebé 7 tones cada any.

DIFERÈNCIES SEGONS GÈNERES I REGIONS

La capacitat de captura varia segons gèneres. Les praderies de gèneres persistents, com les de posidònia al Mediterrani, acumulen més carboni a la seva estructura, mentre que els gèneres oportunistes i colonitzadors destaquen per la rapidesa de creixement i l'alta capacitat de capturar CO₂ any rere any.

També hi ha diferències clares entre mars. Al Mediterrani, per exemple, les praderies retenen molt carboni sota el sòl marí, però el seu ritme de captació anual és moderat. En canvi, a regions com el Pacífic nord o l'Atlàntic temperat, passa al revés: les praderies es componen de plantes més petites i menys duradores, però tenen un creixement molt ràpid i capturen més CO₂ que les mediterrànies. Dit d'una altra manera: unes acumulen més carboni a llarg termini, mentre que les altres destaquen per la velocitat amb què fixen aquest gas.

AMENACES I EMISSIONS EVITABLES

Malgrat el seu paper clau, les praderies marines pateixen regressions constants a causa de la pressió urbanística, la contaminació i l'escalfament global.

La seva pèrdua genera entre 154 i 256 gigagramms de CO₂ equivalent cada any, derivats només de la seva part viva. Austràlia, Espanya, Mèxic, Itàlia i els Estats Units concentren més del 80% d'aquestes emissions vinculades a la pèrdua de praderies marines.

Aportem solucions per a un planeta més verd

MERCATS DE CARBONI BLAU I REPARACIÓ DE LA NATURA

Els investigadors apunten que aquestes dades obren la porta a incloure les praderies marines en els mercats de crèdits de carboni, al costat de boscos, manglars i maresmes. Això podria impulsar la seva conservació i restauració.

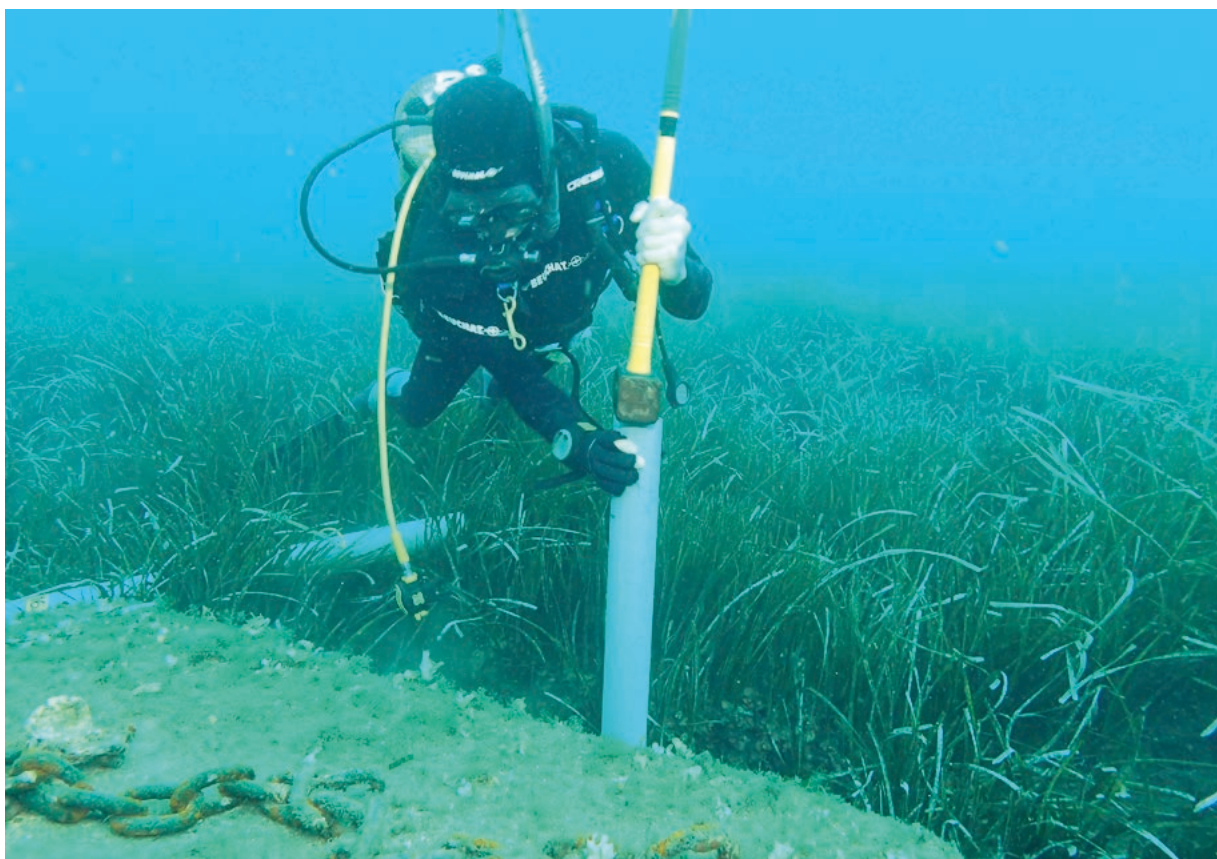
“Les praderies marines són una peça fonamental en la lluita contra el canvi climàtic. Conservar-les no només preserva la biodiversitat, sinó que també evita emissions i contribueix a capturar carboni de manera natural”, destaca Enric Gomis, estudiant de doctorat al CEAB-CSIC i BIOSFERA, i primer autor de l'estudi.

“El que aporta de nou aquest treball és que, per primera vegada, disposem d'un balanç mundial del carboni blau de les praderies submarines. Això ens permet entendre millor el seu paper al planeta i obrir la porta a polítiques globals de conservació i mercats de crèdits de carboni, i d'altres iniciatives per restaurar la natura i beneficiar-nos dels seus serveis

ecosistèmics”, afegeix Òscar Serrano, investigador del CEAB-CSIC i coordinador de la recerca. *“Està demostrat que les praderies marines són una peça fonamental en la lluita contra el canvi climàtic. Conservar-les —a més de salvaguardar la diversitat de formes de vida marines, millorar la qualitat de l'aigua o protegir la costa— retira CO₂ de l'atmosfera”,* conclou l'investigador.

Els autors recorden que la protecció d'aquests ecosistemes és una eina natural, altament eficient, i també rendible, per fer front al repte climàtic global. En un moment en què urgeix reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle i potenciar tot allò que les mitiga, la protecció dels “boscos submergits” es revela com una solució factible i poderosa.

Ref. article: Gomis, E., Strydom, S., Foster, N.R. et al. *Global estimates of seagrass blue carbon stocks in biomass and net primary production*. Nat Commun 16, 9530 (2025). <https://doi.org/10.1038/s41467-025-64667-6>. ■

Lluís Cruz Berasategui
periodista

Any Joan Domènech, apunts d'història de Lloret

• PATRIMONI •

L'aigua és un element fonamental per l'origen i el manteniment, tant de les civilitzacions més grans, com de les comunitats més petites. Però totes necessiten de l'aigua.

És una màxima que va quedar palesa el dijous 9 d'octubre a la sala d'actes de l'Ajuntament, en la conferència titulada “L'aigua invisible: quan Lloret bevia de les mines”, que vaig tenir el plaer d'impartir en el marc dels actes de l'Any Joan Domènech i Moner.

Va obrir l'acte el director del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar (SAMLM), Joaquim Daban, que va posar en context la investigació que vaig iniciar el 2020, primer a la recerca del nom d'una antiga font d'aigua i, un cop trobat el nom, ampliar la cerca en no tractar-se d'una font, sinó d'una mina: la Mina Melitrons.

Aquella primera cerca, feta amb l'Associació de Veïnes i Veïns de Lloret de Dalt, que presideixo, va acabar amb la publicació d'un article al butlletí *Sesmond* el juliol de 2021, que edita el SAMLM. Uns mesos després que el *Sesmond* sortís al carrer, un veí de la vila, Juli Poch Oliva, va llegir l'article relacionat amb Lloret de Dalt i la Mina Melitrons. I va lligar caps.

A casa seva guardava documentació de la “Sociedad de Aguas Mina Melitrons”, ja que el seu pare, Joan Poch i Puig, va ser el darrer tresorer de l'entitat. En exercici d'aquesta tasca, Joan Poch va conservar tota la documentació de la mina —factures de proveïdors, rebuts emesos, etc.— que havia generat en l'exercici del càrrec, i tota la que havia heretat dels tresorers anteriors. Tota.

Els germans Poch i Oliva van dur tota aquesta documentació —molt ben conservada a casa seva des del 1963— al SAMLM, on avui hi està custodiada i és consultable.

I la consulta d'aquest fons documental va permetre, a partir de 2022, ampliar la investigació molt més enllà d'allò que havia pogut conèixer i escriure al *Sesmond* publicat l'any anterior.

MINA MELITRONS: AIGUA AL SERVEI DE LLORET

En la conferència vaig mostrar diversos documents que van constatar diverses coses relacionades amb la Mina Melitrons: quins van ser els miners que van perforar la galeria el 1931, quins van ser els constructors que la van anar paredant, quins van ser els rajolers que van fabricar maons i totxanes amb què es va pederar la galeria. Noms, cares i una aproximació humana a les persones que van fer la mina, però també als qui la van mantenir: els llauners que hi van treballar entre 1931 i 1963 —les mines d'aigua de Lloret van ser municipalitzades, tancades i abandonades des de llavors, quan l'aigua va començar a arribar des de la Tordera— i les Junes directives de la societat que la van gestionar.

Aquesta documentació, segons vaig exposar, ha permès dibuixar amb precisió el traçat de la portada de l'aigua des de la galeria, ubicada a Lloret de Dalt, i fins el centre del poble, on encara s'hi conserva el repartidor d'aigües, al carrer de la Vila i a tocar de l'església de Sant Romà. És patrimoni que es

manté dempeus i que ens explica qui som i com ens abastíem d'aigua.

LES ALTRES MINES D'AIGUA

La Mina Melitrons no va ser pas l'única mina d'aigua de Lloret —abans de fundar-se la “Sociedad de Aguas Mina Melitrons”, aquesta mina va ser coneguda popularment com a “Mina Lari”.

En el moment en què l'Ajuntament va municipalitzar les mines d'aigua existents al municipi el 1963, n'hi havia d'operatives un total de cinc. Eren infraestructures privades, construïdes el Segle XIX, en el context de la revolució liberal de l'època que, entre d'altres, va obrir la porta a la iniciativa privada i/o particular per explotar recursos naturals com l'aigua. Sobretot l'aigua subterrània.

I d'aigua al subsòl, a Lloret n'hi havia i n'hi ha encara molta. Tanta que de la muntanya de la Roca Grossa —coneguda popularment pel seu pic més alt, el Puig d'en Pla— treien aigua del subsòl quatre mines: la Mina Melitrons, la Mina de Sant Isidre, la Mina Puig d'en Pla-Verdalet i la Mina d'en Cua. I una cinquena, la Mina de la Riera, que l'obtenia del paratge de les Alegries.

Totes duïen l'aigua als diversos repartidors d'aigües que hi havia al poble —la majoria, amb fonts públiques de lliure accés— per, d'aquí, dur-la a les llars més adinerades.

UN LUXE A L'ABAST DE POCS

Eren aquelles llars de les famílies que podien pagar-se tenir aigua corrent a casa. Un luxe

al segle XIX que, mica en mica, es va anar democratitzant a mitjans del XX.

Perquè sí, perquè com ha passat i encara passa amb qualsevol avenç tecnològic imaginable, els primers a fer-ne ús i a gaudir-lo són aquells que se'l poden permetre. També són aquells, s'ha de reconèixer, que s'han aventurat a invertir-hi i anar-lo testejant.

D'aquell llegat, el de les mines d'aigua, en queda la petjada social: obrir l'aixeta a casa perquè hi ragi l'aigua. Però també en queda la petjada patrimonial: almenys, una galeria a Lloret de Dalt i tres repartidors a la vila.

Elements que, de ben segur, en Joan Domènech voldria recuperar perquè expliquen una part de la història de Lloret que ell tant es va esforçar a investigar i divulgar. ■

Pilar Armengol,
periodista

A la vigília d'una Festa Major antigament es feia un repic de campanes al capvespre anunciant amb alegria que l'endemà començava la Festa.

El proper 17 de novembre, a les set del vespre, s'anunciarà la Festa Major de Sant Romà de Lloret amb un repic manual de campanes des de tots els campanars del poble, el de la Parròquia, Ajuntament, Sants Metges, Hospital, Sant Quirze, Santa Cristina, Sant Pere del Bosc, Immaculada Concepció i Les Alegries.

Aquesta acció es va fer l'any passat a la ciutat de Banyoles i **Mossèn Martirià**, fill de Banyoles, li va proposar a en Xavier de la Comissió de Festes de l'Ajuntament de Lloret de fer-ho al nostre poble. També va parlar amb en Lluís Riera de Les Alegries, que després de fer el curs de campaner s'havia ofert per recuperar el toc manual de les campanes i posar en valor aquest bé cultural d'interès local recolzat per la Generalitat de Catalunya com element festiu patrimonial d'interès nacional i per la UNESCO com a patrimoni immaterial de la humanitat (2022).

Per portar a terme aquest esdeveniment, s'han buscat voluntaris que tinguin la il·lusió de participar i crear un grup per recuperar el

repic de la vigília de la Festa Major, i pot ser l'inici d'altres tocs que en altres ocasions es puguin fer.

Aquest grup té el recolzament de l'**Escola de Campaners Llorenç Llongarriu de la Vall d'en Bas**, de la qual vindran companys de la segona promoció per supervisar i recolzar els voluntaris. També tenim el vist i plau de la Confraria de Campaners i Carillonistes de Catalunya que ens indiquen quin toc hem de fer en les dates assenyalades, com es va fer fa uns dies el toc per la Pau al món o d'altres que es proposen a nivell europeu o mundial. Aquesta confraria dona suport als campaners, a la formació, assessora en la documentació necessària, assegurances i d'altres, és un pilar important per als campaners.

Gràcies a tots els voluntaris i al suport que hem rebut, els vilatans de Lloret de Mar tindran el privilegi de viure un moment màgic al sentir parlar amb alegria totes les campanes del poble juntes anunciant als quatre vents la **Festa Major de Sant Romà.** ■

• PATRIMONI •

Lluís Riera, campaner de l'ermita de Les Alegries de Lloret

Albert Robert,
portaveu de
Tots per Lloret

Hi ha governs que planifiquen, governen i projecten futur. I n'hi ha d'altres que improvisen, anuncien i després culpen.

Lloret, per desgràcia, sembla formar part del segon grup. En el mateix Ple on el govern del senyor **Lamelas** es vantava d'haver amortitzat **gairebé 7 milions d'euros de deute**, intentava aprovar una pujada generalitzada del **2,4% en la majoria de taxes municipals** per al 2026. És a dir, primer presumeixen d'una "bona salut econòmica", i al minut següent volen fer pagar més als veïns. Coherència financera? Cap ni una.

Però el que no expliquen és que aquests **gairebé 7 milions d'euros** no són fruit d'una gestió exemplar, sinó d'una **incapacitat manifesta d'executar les inversions previstes al pressupost**. Aquests diners, que haurien d'haver servit per millorar equipaments, carrers i serveis, han acabat destinats a amortitzar deute simplement perquè

la llei obliga a fer-ho quan no s'han gastat els recursos d'inversió. És a dir, no van reduir deute per convicció o per bona gestió, sinó perquè **no van ser capaços de fer la feina.** I ara ho venen com un èxit.

Amb aquest context, costa d'entendre com el mateix govern pot plantejar una pujada de taxes. Si realment la situació econòmica és tan sòlida, **quin sentit té aplicar un increment del 2,4% a la majoria de serveis municipals?**

Si hi ha romanent i superàvit, no seria més responsable congelar o fins i tot rebaixar? Però no: la recepta del PSC i els Comuns és

clara —quan no saben què fer, apliquen un percentatge i en diuen "actualització tècnica".

Mentrestant, l'IBI, l'aigua o la llar d'infants —que no es tocaven— serveixen de coartada per intentar disfressar d'equilibri el que és, en realitat, **una pujada encoberta en un context de superàvit.** I així, la improvisació es converteix en política econòmica: sense rumb, sense projecte i amb el focus posat únicament en arribar al final de l'exercici sense gaire escàndol.

El rebuig d'aquestes modificacions no és un caprici: és una qüestió de coherència. No es pot presumir d'haver amortitzat deute "gràcies a la bona gestió" quan en realitat s'ha fet **perquè no s'han sabut executar les inversions aprovades.** No es pot parlar d'eficiència mentre s'aplica un augment lineal sense cap justificació social o econòmica.

El més irònic de tot és que el govern socialista del Sr. Lamelas i el seu únic aliat dels Comuns encara no entenen que la millor política econòmica és la que es nota menys. No la que genera titulars amb xifres, sinó la que genera confiança i planificació. Lloret no necessita més improvisacions ni increments automàtics: **necessita rigor, visió i criteri.**

Perquè quan un Ajuntament pot destinar **gairebé 7 milions d'euros** a amortitzar deute **per falta de gestió**, parlar de "bona salut econòmica" és gairebé una broma. I quan es governa sense brúixola, **el que acaba pagant-ho no és el pressupost sinó els veïns.**

Lloret mereix un govern que planifiqui, no que improvisi; que pensi en el demà, no en la foto d'avui; que converteixi els romanents en projectes de futur, no en excuses per tapar la seva pròpia inacció. ■

- OFTALMOLOGIA GENERAL
- CIRURGIA OFTALMOLÒGICA
- LÀSER OCULAR
- LENTS DE CONTACTE
- REVISIÓ DE CARNETS DE CONDUIR, ARMES I NAVEGACIÓ
- CONCERT AMB LES PRINCIPALS MÚTUES

institut
oftalmològic
FELIP

C. ANSELM CLAVÉ, 86 • 17300 BLANES • TEL. 972 35 04 77

PATRIMONI CULTURAL EL GÒTIC CATALÀ. 3

La volta com a dispositiu estructural i arquitectònic: de Lloret a Klippan

Sant Romà de
Lloret de Mar

La introducció de la volta d'ogives al gòtic constitueix un punt d'inflexió en la història de l'arquitectura, tant des del punt de vista estructural com formal. El sistema parteix de l'arc apuntat, que redueix les empentes horitzontals respecte de l'arc de mig punt i permet un control més precís de la transmissió de càrregues verticals. Els nervis, executats amb carreus de precisió, actuen com a línies principals de descàrrega, concentrant els esforços en punts concrets i traslladant-los cap als pilars i, a través dels contraforts i arcbotants, fins als fonaments. D'aquesta manera, els murs laterals perden la seva funció portant principal i poden reduir gruix, permetent l'obertura de finestrals més grans.

El resultat és un sistema híbrid en què la volta deixa de ser un element massiu per convertir-se en una mena d'esquelet resistent, complementat per superfícies de tancament lleugeres. Aquest canvi comporta una doble conseqüència: augmenta l'eficiència estructural i genera un llenguatge espacial caracteritzat per la verticalitat i la permeabilitat lumínica. La catedral gòtica esdevé, així, una operació que resol mecànicament el pes de la pedra i, alhora, es tradueix en una expressió simbòlica de transcendència.

L'església parroquial de **Sant Romà** és un dels edificis més emblemàtics de Lloret de Mar. La seva construcció s'inicià el 1509 i s'allargà fins a mitjans del segle XVI, en un moment de transició entre el gòtic tardà i els primers trets del Renaixement. L'edifici presenta una planta basilical amb tres naus d'alçada similar, resoltes segons l'estil de sala gòtica catalana. Les naus se separen per pilars que suporten els arcs apuntats, sobre els quals descansen les voltes de creueria. El resultat és un espai unificat i diàfan, on la volta d'ogives organitza tant l'estabilitat estructural com la percepció de verticalitat i amplitud.

Exteriorment, Sant Romà presentava un aspecte sobriament gòtic, amb murs de pedra nus i contraforts visibles, que li conferien també un caràcter defensiu, ja que, com moltes esglésies costaneres de l'època, complia funcions de protecció davant possibles incursions pirates. Amb el pas dels segles, l'edifici ha anat incorporant reformes, entre les quals destaquen les cúpules revestides amb ceràmica policromada dels inicis del segle XX, que li donen una imatge gairebé orientaltzant, en fort contrast amb la sobrietat original.

Sant Petri a Klippan

A l'interior, l'estructura conserva la claredat del seu origen medieval: els arcs apuntats i les voltes d'ogives resolen la descàrrega del pes de la coberta i, alhora, defineixen l'espai amb una sensació de lleugeresa i alçada. Les capelles laterals conserven retaules i elements decoratius de diferents períodes, que enriqueixen el conjunt amb una estratificació històrica.

La volta que cobreix la nau de Sant Romà pot llegir-se també com un reflex construït de la volta celeste. L'arquitectura gòtica tradueix en pedra el desig de donar forma al cosmos i fer-lo comprensible: la distribució del pes cap als pilars i contraforts s'acompanya d'una dimensió simbòlica que evoca el sostre inabastable del firmament. Durant l'edat mitjana i fins al Renaixement, era habitual que les voltes fossin pintades de blau intens i decorades amb estrelles daurades o platejades, evocant directament el cel nocturn. La volta de la nau és, en definitiva, una hipòtesi material sobre la immensitat celeste: una traducció arquitectònica d'allò inabastable, un intent de fer tangible el cel des de la geometria de la pedra.

Cinc-cents anys i milers de quilòmetres separen Sant Romà de l'obra de **Sigurd Lewe-**

rentz, a l'església de **Sant Petri** al petit poble suec de Klippan. Tot i aquesta distància temporal i geogràfica, Lewerentz afronta la mateixa qüestió estructural que inspirava els mestres gòtics: com gestionar i equilibrar la càrrega gravitatòria en un espai sagrat. Les voltes massisses de maó de Sant Petri semblen desafiar la gravetat; recolzades sobre petits puntals aparentment fràgils, generen la impressió que flotin en l'espai. El visitant percep un sostre que sembla independent de la matèria que el sustenta, mentre la densitat del maó i l'ús contingut de la llum reforcen la sensació de lleugeresa i suspensió. L'arquitectura de Lewerentz transforma així un element extraordinàriament pesant en un objecte que sembla levitar, creant un espai de recolliment i meditació on la gravetat deixa de ser l'única força perceptible.

La llum natural, a diferència del gòtic, s'introdueix en quantitats reduïdes i molt controlades, incidint sobre superfícies de maó vist que absorbeixen més que no pas reflecteixen la claror. L'espai resultant no es defineix per la dissolució del pes en verticalitat i llum, sinó per l'expressió continguda de la gravetat i pel domini del buit com a atmosfera de recolliment.

Des d'una perspectiva comparada, la volta gòtica de Sant Romà i les voltes de Lewerentz responen a la mateixa qüestió estructural: transformar la matèria pesada en una configuració espacial estable i significativa. En el cas medieval, l'optimització geomètrica dels arcs i el sistema de contraforts permeten la reducció progressiva del mur i la recerca de verticalitat; en el cas modern, la concentració del pes i l'ús del maó massís serveixen per dramatitzar el sosteniment, creant un contrast entre l'aparença fràgil del suport i la solidesa real del conjunt.

En ambdós casos, malgrat la distància temporal, geogràfica i formal, l'arquitectura respon a la mateixa intenció: oferir un marc on la vida humana pugui desplegar-se amb plenitud i transcendència. ■

ceigrup

blanes

Anselm Clavé 5 · 17300 BLANES
www.ceigrupblanes.com

Instagram Facebook Twitter @ceigrupblanes

Residencial
MIRAMAR
— Blanes · Costa Brava —

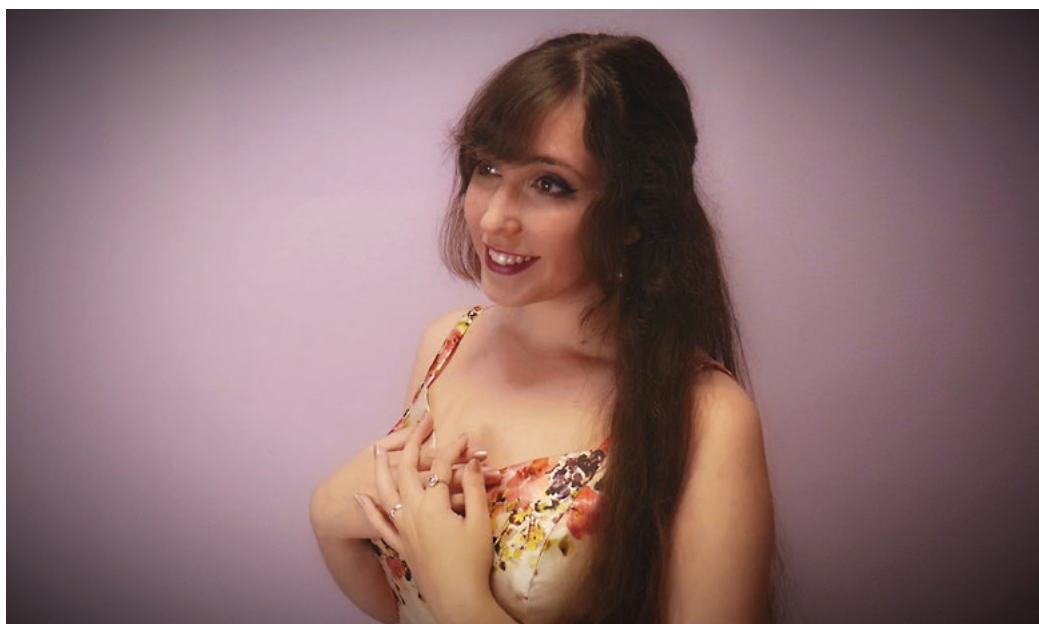
PROPERA PROMOCIÓ DE **75** PISOS AMB VISTES AL MAR

Alba Lupiáñez,
periodista

NATALIA CARBALLIDO

Arriba *El Cant de la Sibil·la* a Lloret de Mar

Aquest Nadal, impulsat pel *Celobert*, a l'Església de Sant Romà de Lloret de Mar, es recuperarà la missa del Gall i, per primera vegada, gaudirem d'*El Cant de la Sibil·la*, de la mà de la cantant de lírica blanenca Natalia Carballido. Per això, hem volgut fer-li una entrevista en profunditat i conèixer la protagonista d'aquesta tradició cultural catalana que podrem gaudir el 24 de desembre.

Nascuda a Blanes l'any 1997, la Natalia –@nrusalkha– fa gairebé dos anys que es va graduar al Conservatori Superior del Liceu. Des de petita ja l'apassionava la música i va iniciar-se en els estudis de piano a l'escola de música Santa Maria de Blanes, per després continuar amb classes de cant a l'escola Sol de Solfa de Girona, amb la professora Pilar Sanz. Durant aquesta etapa es va preparar l'accés al conservatori i amb 18 anys accedí al Conservatori del Liceu, on acabarà la doble especialització de Grau Professional de Cant i Piano, graduant-se després amb el Grau Superior de Cant Líric de Cant al Liceu. La Natalia continua formant-se amb Francesca Roig: "la tècnica lírica és una carrera que mai acaba, sempre has de millorar molt. La tècnica lírica és molt corporal, has de tenir molta força per cantar... fins i tot faig peses!". I ara s'està especialitzant en repertori líric, estudiant papers com la Illia de *Idomeneo* de Mozart o la Mathilde de *Guillaume Tell* de Rossini.

A Blanes, vam descobrir la Natalia gràcies al concert que va fer a Casa Saladrigas el passat mes de setembre. Acompanyada pel pianista Claudio Suzin, ella també té un grat record del concert: "la sala tenia molt bona acústica i va ser la primera vegada que vaig fer un concert com a solista individual a Blanes. I hi havia molts coneguts i em va fer molta il·lusió". En aquest concert va preparar un repertori amb peces força conegudes i el fil conductor era l'evolució de la història de la música: des del barroc fins al segle XX.

Ella, actualment, és professora a les escoles de música de Caldes de Malavella, Vidreres, Sils i Arbúcies. Hi fa classes de cant, piano, cor i llenguatge musical però també està fent les pràctiques d'Integració Social a l'INS Serallarga. La Natàlia explica que l'àmbit social sempre li ha interessat moltíssim i aspira a poder treballar-hi en un futur ja que manifesta que és molt complicat viure només de la música. Com la Natalia manifesta, ser músic

és una professió complicada en aquests moments: “la carrera de música és de 10 anys i les possibilitats de treballar-hi de forma exclusiva són força limitades, a banda que la gent es pensa que fer música és un hobby, no una feina real”. I, com ella reivindica, la majoria de músics, per sobreviure, es dediquen a la docència.

De fet, la Natalia reclama una major voluntat política per promoure la música i les arts: “la inversió en cultura a Catalunya i Espanya continua sent molt inferior a la mitjana europea, queda molt de camí per fer”. I, sobretot, convida a plantejar-se l'accés a la formació musical: “la cultura musical dels infants i joves és bastant limitada. L'assignatura a l'es-

cola és molt secundària i l'accés a formació està condicionada a tenir poder adquisitiu: pagar les classes de música o invertir en un instrument són molts diners. I això implica que, sovint, la cultura acaba sent només per qui té diners”.

Entre altres projectes, el 21 de desembre participarà com a solista a l'*Stabat Mater* de Rossini a l'Església del Carme d'Olot, una obra litúrgica interpretada per solistes, cor i orquestra. En aquest cas amb el cor Cros-cat d'Olot i l'Orchestre Symphonique Canet Roussillon Méditerranée. I, a més, serà la protagonista d'interpretar *El Cant de la Sibila*.

El Cant de la Sibila és un drama litúrgic i cant gregorià, amb gran difusió durant l'edat mitjana, i en llengua catalana. La reivindicació cultural i lingüística de l'obra va aconseguir que *El Cant de la Sibila* es reconegués com a Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la UNESCO l'any 2010 i aquest 2025 Lloret de Mar recupera aquesta peça dins la celebració de la missa del Gall. I la Natàlia Carballido en serà la principal protagonista, interpretant una obra on ella mateixa defineix: “la dificultat del Cant de la Sibila resideix en mantenir la fidelitat de l'estil gregorià, que requereix mantenir una veu clara a les notes sostingudes i control del *vibrato*”. De ben segur que serà un èxit! ■

PREMSA
REVISTES

KATY

C/ Jaume Ferrer, 1
17300 Blanes
T 601 99 39 39

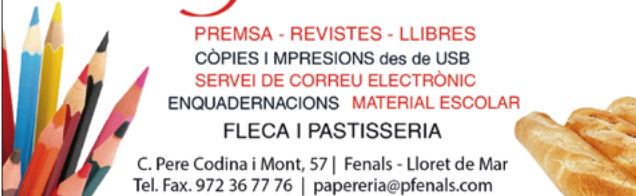

OBERT
TOT
L'ANY

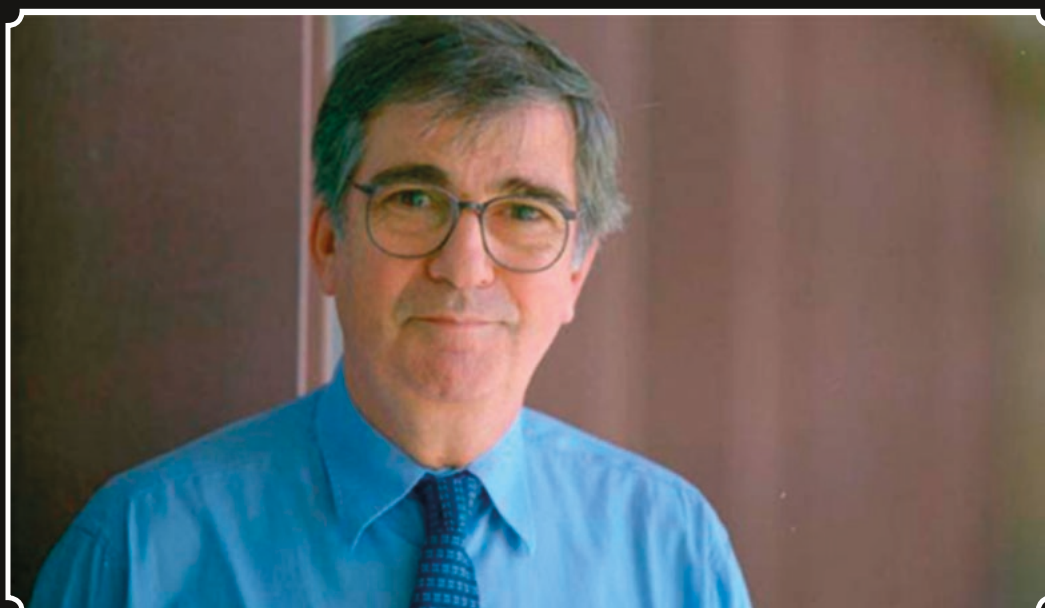
Llibreria Fleca Fenals

PREMSA - REVISTES - LLIBRES
CÒPIES I IMPRESSIONS des de USB
SERVEI DE CORREU ELECTRÒNIC
ENQUADERNACIONS MATERIAL ESCOLAR
FLECA I PASTISSERIA

C. Pere Codina i Mont, 57 | Fenals - Lloret de Mar
Tel. Fax. 972 36 77 76 | papereria@pfenals.com

ANIVERSARIS
— 25 anys —

Aniversari de l'assassinat d'Ernest Lluch

Pilar Armengol,
periodista

Aquests darrers dies d'octubre s'ha commemorat a diverses ciutats l'assassinat a mans d'ETA d'Ernest Lluch. Un any abans del seu assassinat, Lluch va encunyar una de les seves frases més icòniques durant un míting a Donostia davant milers d'abertzales e simpatitzants d'ETA: "crideu perquè mentre crideu no matareu". Aquesta frase que ha passat a la història la va dir Ernest Lluch al decurs d'una treva l'any 1999. L'assassinat de Lluch forma part de la darrera etapa de violència d'ETA en que va "socialitzar el patiment" matant persones que en altres etapes de la banda no haguessin estat dins el perfil de les seves víctimes.

La figura de Lluch, lluny de desdibuixar-se de la nostra memòria ha anat adquirint més claredat i transparència. Economista vocacional, polític i historiador ens ha deixat un llegat molt valuós, l'Assistència Primària a través de la seva reforma sanitària, impulsant la Llei General de Sanitat l'any 1986 i el Pla Nacional sobre drogues l'any 1985 i la descentralització dels serveis sanitaris comunitaris. Una tasca que va dur a terme mentre era ministre de Sanitat i Consum i que no va estar mancada de dificultats, havent d'afrontar les pressions dels lobbys, empresaris i també les discrepàncies internes del propi partit socialista. Lluch però restarà a la nostra memòria no tan sols per tot el que va aconseguir i per la seva brillant car-

rera política, també per la seva personalitat, culte, amable de mirada penetrant, dialogant, era l'arquitecte que sempre volia construir ponts per arribar a solucions parlades. Aquesta actitud el va posar, segurament, en el punt de mira de la banda terrorista. Era un home de la il·lustració, amant de la música i de la ciutat de Sant Sebastià fins el punt de llogar-hi un pis. Lluch era un autèntic especialista en la cultura i la societat basca. D'aquí que hi establis llaços profunds. També tenia una forta vinculació amb el territori, autonomista convençut i molt catalanista, va mantenir una estreta relació amb Maià de Montcal on hi va fer estada durant molts anys amb la seva família, però també es va vincular estretament a la Garrotxa. A l'Ernest Lluch el divertia i fascinava la simbiosi entre l'Empordà i la Garrotxa. La que escriu aquest article va tenir el plaer de tractar-lo personalment com a contertulià en la tertúlia que es va emetre durant un any a través de l'Emissora Municipal de les Presses i de la que en vaig ser conductora. **I dono fe que Lluch era una persona extraordinària que ha deixat petjada en tothom qui el va conèixer i tractar. Ara després que hagin transcorregut 25 anys de la seva desaparició, són moltes les veus que el reivindiquen com una figura imprescindible per relligar i entendre bona part de la nostra història dels darrers cinquanta anys. ■**

SIGNES QUE POTS ESTAR PATINT GLAUCOMA

Institut Oftalmològic
Felip

El glaucoma és una malaltia de l'ull que produeix un augment de la pressió del líquid dins del mateix. El problema és que, si no es tracta adequadament, pot provocar la ceguesa del qui el pateix. És relativament comú, especialment en les persones grans, perquè **l'edat i els problemes de tiroide augmenten el risc de patir-lo**. Però... quins símptomes ens haurien d'alertar de la seva presència?

En primer lloc és necessari distingir entre dos tipus de glaucoma, el d'angle obert i d'angle tancat. **El d'angle obert és el més comú, representa almenys el 90% de tots els casos** i està provocat per l'obstrucció dels canals de drenatge de l'ull, la qual cosa provoca un augment de la pressió. Es desenvolupa de forma lenta i al principi pot no advertir-se. La visió perifèrica es perd gradualment, gairebé sempre a ambdós ulls. En etapes avançades, produeix visió de túnel.

Al principi, es pot experimentar, per exemple, certes dificultats en baixar escales o per reconèixer obstacles que queden als costats. Però fins i tot això es pot atribuir a altres motius i pot passar desapercebut. **Els factors de risc són patir hipertensió ocular, tenir antecedents familiars, tenir molta miopia o tenir malalties com la diabetis, hipertensió arterial, migranyes o malalties reumatològiques.**

Per la seva part, **el glaucoma d'angle tancat** es produeix quan la sortida de l'humor aquós, el líquid que produeix l'ull, està obstruïda. **Provoca símptomes més clars que el d'angle obert**. Se sol presentar dolor als ulls, generalment sever, visió borrosa,

nàusees i vòmits. Una cosa que ens ha de fer sospitar de la seva presència és el fet que els llums semblen tenir una brillantor extra, similar a un halo al seu voltant. També, un problema de visió sobtat i inesperat, especialment quan la il·luminació és deficient, pot ser un símptoma de la seva aparició.

El tractament sol ser via fàrmacs o amb cirurgia. Els medicaments reductors de pressió s'administren immediatament, però si no es produeixen efectes, es realitza una intervenció. L'objectiu de la cirurgia generalment és reduir la pressió dins de l'ull. Es pot fer mitjançant un raig làser per desbloquejar els canals de drenatge obstruïts, o en alguns casos amb implant de drenatge, sobretot en nens o persones amb glaucoma d'angle tancat.

El problema més important és que no es coneix una manera de prevenir el glaucoma, per això és tan important detectar-ho aviat, perquè així pot tractar-se de manera més efectiva i la pèrdua de visió pot minimitzar-se. Degut a què, sovint no hi ha símptomes, és important que es revisin els ulls regularment; especialment per a persones amb més risc.

Per tant, **les persones grans i aquells que pateixin factors de risc, com a hipertensió o diabetis, s'haurien de fer la prova cada any o dos després dels 35 anys.** També haurien d'estar alertes aquells pacients que prenguin corticoides a llarg termini, sobretot aquells que s'apliquen amb gotes als ulls. Mai no està de més fer-se una revisió, encara que no s'hagi presentat cap signe d'alerta. ■

Caralt i Conesa
CORREDORIA D'ASSEGURANCES

Deixa'ns aconsellar-te
Nosaltres et cuidem

663 839 649 · caralticonesa.com

Josep Maria Guinart
Professor de música

COMPANIA ELÈCTRICA DHARMA
AL PALAU DE LA MÚSICA AMB LA COBLA MEDITERRÀNIA

(Belter, 1982)

A “fotosformacionsmusicalsdecatalunya.blogspot.com” diu:

“Si hi ha algun concert de la Companyia Elèctrica Dharma en el qual l'opinió de la crítica ha estat unànime, és el que el grup va compartir amb la Cobla Mediterrània el dia 11 de desembre del 1981 al Palau de la Música Catalana de Barcelona. El concert va ser un gran èxit i de l'actuació en va sortir un disc, *Al Palau de la Música amb la Cobla Mediterrània*.”¹

I d'aquest disc anem a parlar. He de dir d'entrada, sense falsa modèstia, que en aquest disc i al concert del qual va sortir vaig tenir el goig de participar-hi com a trombó de la Cobla Mediterrània. Així que abans de parlar del disc em puc permetre explicar alguna anècdota.

La Companyia Elèctrica Dharma venia del jazz-rock al seu primer LP *Diumenge* (1975). Els dos discos següents *L'oucomballa* (1976) i *Tramuntana* (1977) buscaven (i trobaven) un so “català” amb un llenguatge rock, i els tres discos següents no van resultar tan reeixits. L'Esteve Fortuny, el guitarrista i el cervell més creatiu del grup va tenir la idea d'arrodonir el so “català” proposant barrejar el so de la Dharma amb el d'una cobla. Perquè la Mediterrània era llavors una cobla jove va ser la triada. L'Esteve va fer els arranjaments i vam estar assajant la tardor d'aquell llunyà 1981.

L'espectacle el vam estrenar al Teatre Municipal de Girona el 21 de novembre, i l'endemà, diumenge, l'Àngel Casas ja ens entrevistava al seu mític *Musical Express* de TVE. Una setmana més tard el presentàvem al Teatre La Faràndula, de Sabadell, i el divendres 11 de desembre arribava la gran presentació a Barcelona, al Palau de la Música Catalana.

Val la pena remarcar que un parell d'autocars d'alumnes de l'Institut Sa Palomera, aquella tarda havien anat al Teatre Poliorama a veure *Terra Baixa* si no recordo malament, i en sortir-ne, corrent corrent, van arribar a temps al concert del Palau. Bona jornada cultural!

La Dharma (posem-ho a partir d'ara així que és més curt) en aquells moments era “*artista exclusiu*” de la casa Belter i aquesta discogràfica no tenia cap intenció d'enregistrar ni aquell concert ni res més (el següent disc de la Dharma ja no el va publicar Belter). Però l'èxit va ser tal que van fer mans i mànigues per publicar el “disc enregistrat en directe”. Per sort Ràdio 4 i Radio 5 de Radio Nacional de España havien retransmès el concert en directe (amb un únic micròfon penjat al centre de l'escenari!) i van cedir les cintes, que amb uns pocs retocs fets a l'estudi de Belter, van esdevenir el disc del qual parlem. Som-hi:

Joan Fortuny ànima de la Dharma (foto Àlicia Torras)

¹ La Wikipèdia diu exactament el mateix. Qui s'ho ha copiat de qui?

Cobla Mediterrània amb la Companyia Elèctrica Dharma al Palau de la Música

* * *

Amb prou feines entra el flabiol d'en Bernat Castillejo com per començar una sardana i el públic ja aplaudeix. I fet l'introït comença tota la cobla amb un tema amb aire de sardana un pèl més ràpida. Setze compassos repetits mentre el públic ja porta el tempo picant de mans. I al compàs trenta-dos la bateria d'en Josep Fortuny repica i tota la Dharma s'afegeix a la cobla. Els mateixos trenta-dos compassos a gran volum. Després petit solo de bateria i entra la guitarra de l'Esteve Fortuny: duet de bateria i guitarra sobre el baix d'en Carles Vidal. S'hi barreja la melodia del Ball de Sant Ferriol que es desfigura a poc a poc. Uns acords de guitarra donen pas al saxo soprano d'en Joan Fortuny (que, com de costum, brincava per l'escenari) amb el tema inicial i s'hi afegeix de nou la cobla, com al principi. I una curta coda² on sobresurt el tible d'en Francesc Castillo. Apoteosi! Era el *Ball Il·lunàtic*.

Canvi total: Comença el saxo d'en Joan amb una dolça melodia: *Balada per la mort d'una donzella*. L'acompanyen uns discrets acords de guitarra i el teclat d'en Lluís Fortuny. El protagonisme passa al guitarra de l'Esteve. Torna el saxo. Melodies regulars en dues parts de vuit compassos exactes. Després el mateix tema el porten els teclats i més tard s'hi afegeixen els greus de la cobla, trombó, fiscorns i contrabaix amb arquet. Amb un ritme més viu saxo i guitarra alternen. I torna la melodia inicial amb el saxo i a la repetició s'hi afegeix tota la cobla. Creixent. De nou el saxo protagonista fins que fonent-se deixa una curta coda a la cobla.

Un tema fugat comença amb els baixos de la cobla, s'hi afegeixen les trompetes, s'hi afegeixen les tenores, s'hi afegeixen els tibles i... s'hi afegeix la Dharma: *Mater marítima*.

Quatre vegades el mateix tema per deixar pas, molt més tranquil, al saxo. La peça es converteix en un mig temps. Sobre el dibuix insistent del saxo s'hi fica la guitarra elèctrica que es converteix en protagonista durant quasi dos minuts mentre el tema es va accelerant. El solo desemboca en un nou tema que ràpidament és repetit per la cobla i finalment Dharma i cobla, tots a una, amb tota la intensitat. Però encara no està. Un nou tall i torna la guitarra protagonista per donar pas al tema anterior on ha entrat la cobla. I cobla i Dharma junts, intensament, fins un final retardat. Un tema perfectament estructurat.

Per compensar els més de set minuts de *Mater Marítima* una peça curteta: *Soc un pobre trobador*. Solo lent de saxo, després doblat per la guitarra. I entra la cobla a temps de valset amb la guitarra pinçada amb trèmol amb una variació del tema anterior. Creix el volum mentre es va repetint la mateixa estructura fins que els instruments aguts de la cobla contracanten fent unes insistent escales cromàtiques descendents. Torna el tema inicial al saxo acompanyat d'arpegis de guitarra fins a fondre's. I llavors toca girar el disc i començar la Cara B: *El comte tallaferro*. Dos minuts i mig d'un tema molt rítmic repetit una pila de vegades, un tall brusc i un toc de bateria dona entrada a la cobla amb un tema festiu sobre la base rítmica de la Dharma amb refilets de flabiol i fins i tot veu, i un parell d'acords llargs ens deixen amb un pedal d'orgue i la bateria comença un ritme sobre el que s'hi posarà un magnífic duet de flabiols tocats per en Bernat Castillejo i l'Esteve Fortuny.

Silenci. L'orgue elèctric fa notes llargues i... comença la meravellosa melodia dels llargs de *Sant Martí del Canigó*, la sardana de Pau Casals que el seu germà Enric va instrumentar per cobla. Aquí l'arranjament és de l'Esteve Fortuny. Primer és l'orgue i la guitarra elèctrica, però després s'hi afegeix la cobla. Pell de gallina! Un tall sec i tot canvia de registre. Ara toca una mica de diguem-ne jazz-rock a càrrec de la Dharma sola, però poc després també s'hi afegeix la cobla alternant amb solos de saxo. Magnífic paper de flabiol contracantant. Saxo, cobla, saxo, cobla... fins un llarg pinyol de saxo on el públic aplaudeix resolvent de nou en el tema de l'inici de llargs de la sardana interromput per cinc acords més o menys tràgics per desembocar en un llarg acord final apoteòsic.

A continuació és la cobla qui comença *Re-naiixença*. Però de seguida pren la paraula la Dharma. I Dharma i cobla fan la tornada. De nou saxo i guitarra tornen a presentar el

2 Coda: cua

La Companyia Elèctrica Dharma a l'època del disc

mateix tema i de nou Dharma i cobla fan la tornada. I es repeteix el tema de saxo i guitarra, però ara no respon la cobla sinó que la Dharma fa tot un fragment més o menys improvisat sobre una bateria constant, recordant una mica el seu primer disc, que deriva en un dibuix repetitiu fins que cap d'una mica més de dos minuts arriba al primer tema de nou i com les vegades anteriors Dharma i cobla repeteixen la tornada. I una petita coda també. L'estructura de les peces és sempre perfecta.

I arribem a l'última peça: *La Moixeranga del Titu*. Entra la bateria amb un ritme accelerat sobre el que s'hi afegeix el teclat i la guitarra amb pedal. I més tard el saxo i al cobla piano amb acords que van creixent d'intensitat, fins que cap de poc més d'un parell de minuts tots plegats agafen el tema del *Titu-tiru-ritu* ja presentat al disc *L'oucomballa* i heretat de quan la Dharma feia desfilades pel carrer, però molt més accelerat. I punt final.

* * *

A la contraportada del disc, disc, per cert, de portada doble amb una foto dels membres de la Dharma al davant vestits tal com anaven en aquest espectacle (vestits fets per membres femenins de la família Fortuny), Pep Fortuny escrivia: "La Cobla no és una relíquia folklòrica de museu: la Cobla és una cosa viva, penetrant. La seva sonoritat és única. Hi parla un instint secret més savi que nosaltres. Sí, la seva saviesa segueix parlant-nos i emocionant-nos, a nosaltres, homes del nostre temps, i és amb la nostra sensibilitat d'avui, ferida i desenganyada, amb el nostre sentiment de la bellesa, com ens hi hem d'enfrontar.

I nosaltres, eufòrics i enamorats, hem encarat aquesta experiència, no pas com una reconstrucció arqueològica, freda o erudita, sinó com una continuïtat en l'emoció. L'emoció d'aquesta sonoritat magnífica, del seu primitivisme ingenu i esvalotat."

Doncs això. ■

No som lliures de pensar el que volem. Pensem el que sentim. Frederic Mompou

Fisioteràpia i Estètica Avançada a Tossa de Mar

Cos Esvelt Tossa
cosesvelt.tossa

972340740
www.cosesvelt.net

DEL MENJAR I BEURE

Ratafia

Un licor és una beguda hidroalcohòlica aromatitzada obtinguda per maceració, infusió o destil·lació de diverses substàncies vegetals naturals, amb alcohols, extractes, essències o aromes, colorants. Solen tenir un contingut alcohòlic superior als 30° centesimals.

El licor pròpiament dit, doncs, s'oposa a l'aiguardent o destil·lat, que no pot portar ni sucres, ni essències, ni colorants afegits. Potser la característica més marcada del licor és la seva dolçor (ha de tenir més de 20% de sucre) i la seva textura, en general més espessa que la del destil·lat. Quan aquesta espessor que esmentàvem s'obté amb nates, cremes, etc., parlem de cremes: crema de whisky, crema de cafè, crema de plàtan, crema de menta, crema de cacau, licor de crema catalana i molts d'altres. Es pot distingir també entre licors naturals, obtinguts com un aiguardent i ensucrats i artificials, obtinguts a partir d'alcohols, aiguardents o holandes ja elaborats i on hi fem macerar plantes, fruites, espècies, flors –serien la ratafia catalana– o bé, un cop filtrat, es torna a destil·lar –gin de Menorca, amb ginebró, anisats, etc. La ratafia, doncs –licor d'herbes espècies, etc.–, és, per essència un típic licor. La legislació contempla la **ratafia catalana**, amb nou, i la ratafia francesa, feta amb most, alcohol i aromes.

EL LLIBRE DE LA RATAFIA

Un llibre que al mercat és únic, pot tenir assegurat l'èxit. És el que li ha passat a *El llibre de la ratafia*. *Ratafies i licors d'herbes de tot el món*. Diversos factors hi han ajudat, com, per exemple, haver obtingut el Gourmand World Cookbook Awards al millor llibre de la seva categoria i el fet que, alhora, és un completíssim receptari, però també un complet estudi d'altres elements associats al món de la licoreria.

Així s'hi explica l'origen i la història dels destil·lats i licors, la seva evolució, la seva distribució geogràfica arreu del món, com cal

degustar-los i, fins i tot, s'hi inclou un complet diccionari d'herbes aromàtiques. Més tard en va sortir un altre en format mini i un gran manual il·lustrat amb l'editorial Efadós. I n'estic preparant un de nou per a Cossetània.

La ratafia ha esdevingut un gran licor d'èxit a Catalunya, després d'haver passat uns anys d'ostracisme. Ara n'hi ha un munt de marques, a totes les comarques. A la Selva marítima –**Costa Brava Sud**– hi podem trobar la de **Can Ballena** de les caves **Laviret** de Blanes.

DEGUSTACIÓ

Hi ha diferents formes bàsiques de prendre la **ratafia**:

- 1) **com a licor de sobretaula**, en una copeta o vaset petit, normalment servida a temperatura ambient. És excel·lent acompanyada de postres de música o grana de capellà, galetes de Santa Coloma o d'un altre tipus.
- 2) **servir** en un got, amb glaçons. Es pot servir de qualsevol hora, a l'estil de les "herbes" de les Balears, que se solen degustar així. Es pot allargar amb aigua o sífó.

Altres alternatives són la "castanyeta", beguda a base de **ratafia** i llet de Castanyet, a la Selva. Els inventors l'anomenen "pura llet de teta". Es poden elaborar còctels amb licors amargs com el Fernet Branca, amb brandi, crema de llet... També és molt bona la combinació amb gin. Particularment he creat el Gíric: mitja part de **ratafia**, mitja de ginebra i glaçons. ■

(exhaurit)

ara pla!

en col·laboració amb

 fundació

Del nomadisme a la vida sedentària

Josep Pla a la redacció de *Destino*, 1942.

Foto: autor desconegut.
Fundació Josep Pla,
col. Josep Vergés

Amb l'entrada de les tropes franquistes a Barcelona, l'escriptor i periodista retroba la ciutat dels seus anys de joventut, aleshores devastada per la repressió feixista. Pla arriba a la ciutat comtal amb les tropes del Règim, tanmateix, poc després s'instal·la a l'Empordà.

Aclaparat pels esdeveniments polítics passats i per la guerra europea, Pla viu durant uns anys en una mena d'exili interior en diversos indrets de la Costa Brava: Fornells, l'Escala, Cadaqués... És una etapa de reflexió, d'introspecció, d'observació. El seu interès rau en la conversa amb la gent de peu de carrer, en l'estudi i l'aprenentatge d'allò més senzill i quotidià; redescobreix la realitat més pròxima, el paisatge i la mar. La seva literatura és plena d'aquest elements, sempre descrits amb una precisió i un lirisme quasi impossibles. És en aquest punt vital quan assoleix una esplèndida maduresa literària.

L'any 1940 inicia una col·laboració regular amb el setmanari *Destino*. La censura i la repressió de tot allò que no és estrictament espanyol és intrínsec a la dictadura fran-

quista. Són anys de dificultats econòmiques i socials. Pla publica un seguit de llibres de viatges, biografies i llibres per encàrrec en castellà, no obstant, ben aviat ho deixa córrer. Gràcies a *Destino* recupera a poc a poc la connexió amb el lector català i quan la censura ja ho permet, torna a publicar en el seu idioma matern. El proteccionisme econòmic espanyol fa trontollar el país i Pla decideix recloure's a l'Empordà, la seva terra estimada i abraçar la seva condició de propietari rural.

LA JOVENTUT I L'EXPERIÈNCIA ES FREGUEN LA PUNTA DELS DITS

La revista *Destino* però, té altres idees per a ell: un seguit de reportatges que el fan viatjar per França, Israel, Cuba, Nova York, Orient Mitjà, Amèrica del Sud, Rússia... Pla retroba paisatges descoberts en plena efervescència juvenil i n'observa de nous. L'evolució política i social d'aquestes destinacions segueix essent la seva gran fixació. Els viatges en petroliers montruosos i d'una lentitud exasperant són aprofitats amb fruïció per elaborar noves entregues i reescriure'n d'anteriors per al seu projecte d'obra completa.

La bona entesa amb Josep M. Cruzet, propietari de l'Editorial Selecta, li permet publicar regularment els seus llibres en llengua catalana. Poc després, Pla i Cruzet emprenen el primer projecte d'obra completa amb vint-i-nou volums de tots els gèneres. La seva experimentada maduresa li permet anar prenent consciència envers la importància de preservar la història, l'obra i la memòria bibliogràfica. En les seves pròximes obres (*El carrer Estret*, *Llagosta i pollastre*, *El meu país*), Pla emfatitza en les tradicions, la gastronomia catalana, els oficis...

LA CULMINACIÓ D'UN VAST LLEGAT

Tot i que el projecte literari amb l'Editorial Selecta fracassa, la intenció de recopilar tots els escrits planians en un seguit de volums és immutable. Pla segueix el seu procés de creació i revisió i no és fins anys després –1966– que signa un contracte d'exclusivitat amb l'editorial Destino, dirigida pel palafrugellenc Josep Vergés, per publicar-ne una nova edició. Les entregues comencen amb un volum inèdit: *El Quadern Gris* (Edicions Destino, 2012). La reacció del públic lector no es fa esperar: l'èxit és tant que Destino no espera gaire a publicar tots els volums restants.

L'any 1967 Josep Pla és guardonat amb la Medalla d'Or de la Diputació de Girona i amb el Premi de la crítica Serra d'Or per *El Quadern Gris*. Dos anys després Òmnium Cul-

tural funda el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. A causa de les seves posicions polítiques i a certs punts de vista provocatius a les acaballes del franquisme, Josep Pla és molt criticat pels sectors més catalanistes i progressistes de la cultura catalana i el jurat del concurs li nega sistemàticament el premi. L'any 1973 cedeix gran part de la seva biblioteca personal i crea la Fundació que porta el seu nom. També guanya el Premi de la Crítica Serra d'Or per *El que hem menjat* (Edicions Destino, 2006), llibre en què parla de cuina i tradició.

Finalment, Josep Pla mor el dia 23 d'abril de 1981 al Mas Pla de Llofriu, amb vuitanta-quatre anys. Deixa publicats 38 volums de l'Obra i d'altres en qualitat d'inèdits que sortiran a la llum posteriorment. En els últims anys de la seva trajectòria rep el Premi de la crítica Serra d'Or per *Articles amb cua* (Edicions Destino, 2014) el Premi Ciutat de Barcelona i el Premi de la Crítica Serra d'Or per *Notes del capvesprol* (Edicions Destino, 1951) i la medalla d'or de la Generalitat.

Tot i les polèmiques que envolten la seva figura, el reconeixement de l'obra de Josep Pla com una de les aportacions més valuoses a la cultura catalana passa a ser indiscutit: trenta mil pàgines de prosa catalana avalen Pla com un dels escriptors més prolífics de la història de la literatura del nostre país. ■

TENS UN E-MAIL

Josep Maria Guinart

Al número anterior de Celobert hi ha una crònica a Vila de Blanes sobre CENT ANYS DE LA VILA signada per Jaume Planas Perxachs on hi ha unes inexactituds que sento la necessitat d'aclarir. Diu: "...el grup d'havaneres del Casal de la Gent gran Benet Ribas, acompanyats per una colla de menuts de l'escola van entonar l'himne del col·legi, escrit expressament per l'aniversari rodó, amb la participació del compositor Josep Maria Guinart".

El cas és que el que es va interpretar no és ben bé l'himne de l'escola sinó l'*Himne del Centenari de l'Escola Joaquim Ruyra* (suposo que l'aniversari rodó devia voler dir el

centenari). Aclarit aquest petit detall, la frase "amb la participació de..." crec que es presta a l'equívoc. Cal dir que hi trobo a faltar la part principal: l'autoria de l'himne, i, per tant el mèrit, és d'Isabel Muro, antiga alumna del Joaquim Ruyra i des de fa molts anys també mestra de la mateixa escola. I quant a la meua participació he de dir que es va limitar a tractar la partitura informàticament i fer acte de presència en algun assaig, cosa que no es mereixia ni esmentar.

D'altra banda, quan l'autor esmenta les actuacions musicals que hi va haver anomena Luís Lucero. No, no era Lucero: va ser Luís Relucio. ■

La joventut necessita ser estimulada més que instruïda. Goethe

Per sempre mai més
 Autor: Francesc Borrell Ros
 Editorial: La Magrana
 246 pàgines
 PVP: 21,90€

Per sempre, mai més

Jaume Planas Perxachs, escriptor

L'òpera prima de Francesc Borrell Ros (Blanes, 1977) editat per la Magrana és un rèquiem —si establíssim comparatives amb un tipus de composició musical— dedicat a l'ànima d'en Marc Burset, un dels tres protagonistes d'aquesta “missa per difunts”, si seguim amb l'analogia juganera. No vull aixafar la guitarra a ningú. Des dels primers compasos (hi ha molta música en aquesta novel·la), el narrador testimoni, en Jan Comet, com en Bogart a *La comtessa descalça*, ens confessa que vol narrar els darrers anys de la vida del seu amic a mode d'homenatge pòstum d'algú qui el va admirar profundament, aprofitant el període de la pandèmia de la Covid, on en Jan quasi no té feina com afinador de pianos al no haver-hi concerts en directe. Ambdós companys es van conèixer en un passat remot quan estudiaven solfeig i piano en el conservatori del Liceu. Si haguéssim de fer una sinopsis reduïda i escleròtica!, podem afirmar rotundament que *Per sempre, mai més* és un cant a l'amistat. Anem a pams.

Sabem com acabarà tot plegat, però no com s'esdevindrà, ni el perquè ni el quan. En Francesc Borrell sap mantenir el suspens d'aquest destí tràgic economitant els recursos mentre assistim al retrobament de dos vells amics, i d'un antic amor d'en Marc, la Gina, amb qui en el passat havia format un grup de jazz pop. Tots tres componen, mai millor dit, un curiós triangle que m'ha fet recordar, salvant les distàncies, a una pel·lícula que adoro: *Els fabulosos Baker Boys*, on trobem un triangle similar en una història petita de perdedors que lluiten per sobreviure sense les temptacions hollywoodianes d'explicar somnis que es compleixen aconseguint la fita d'acariciar un rètol lluminós amb la perversa paraula ÈXIT. Ni a l'obra d'en Francesc Borrell ni al film protagonitzat pels germans Bridge i la felina Michelle Pfeiffer, tots esplèndids en els seus papers, hi ha lloc pel verb triomfar i en ambdós històries tenim un personatge (en Marc Burset en una i en Jeff Bridges en l'altra) amant incondicional del jazz, de la improvisació, de l'art efímer...que és un dels temes “secundaris” de la novel·la: la reflexió sobre la creació.

En Marc Burset, l'home a la trentena llarga de qui en Jan tracte de fer un retrat sòlid, és el típic geni rebel romàntic dotat d'un do únic per la música. Fan confés de Bill Evans, la seva gran fixació és crear amb llibertat,

sense interessos pel mig ni contaminacions possibles. Venera en un pedestal allò pur parit per la gràcia i la perícia d'un crac sobre les tecles d'un piano. Si fos més jove, reconec que el personatge d'en Marc m'atrauria molt. En aquella edat on tot són somnis i ideals, figures com aquesta o en Troy-Ethan Hawke a *Reality bites* o en Rob-John Cusack a *Alta fidelitat*, ens enamoren però avui, acumulats uns quants anys i no poques decepcions, la realitat ens passa la mà per la cara i no puc deixar-lo de veure com un immadur i un egoista. En un moment donat de sinceritat en Marc Burset etziba: “Em passo la vida fugint de qualsevol compromís”.

El segon vèrtex d'aquest triangle, en Jan Comet, és un espectador privilegiat del desordre caòtic en què s'ha convertit la vida del seu amic de l'ànima (la consideració és seva) a qui li havia perdut la pista —anys enrere havia fet una *espantá* com es diu en tauro-màquia caient en un pou d'addiccions— i que de sobte se li apareix de nou com per art de màgia perquè el necessita per reparar un piano amb molt de valor sentimental (no farem *spoilers*). En Marc és un interessat incapaç de reconèixer que és el rei de l'autosabotatge, la seva segona virtut, la seva gran especialitat. En Jan narrador es converteix des de la reaparició del seu col·lega en la crossa fiable on s'aferra per no caure un desvalgut Marc que sempre ensopega amb la mateixa pedra (ell mateix). Aquest tros de pa beneït, actua com un fidel escuder: cuida i ajuda sense esperar res a canvi aquest ésser tocat per un do però negat per la vida pràctica, dominat pels seus dimonis interiors, amoïnada per les busques d'un rellotge que ha iniciat el compte enrere.

El tercer vèrtex de l'obra és la Gina, antiga parella d'en Marc, cantant del seu antic grup i ara *frontman* d'un projecte al seu nom però governat des del darrera per les urpes d'en Mino (el dolent dolentot d'aquesta “pel·lícula”, un mànager italià sense escrúpols que només pensa en el seu benefici propi, un magnífic exemplar d'empresari) que acceptarà a contracor enrolar en Marc en el grup Gina and the giners. La relació Marc-Gina és un *With or without you* en tota regla, com la cançó dels U2. S'estimen però es fan mal. Ja ho reconeixen en algun punt del llibre: “No en sabem més” i això que no tenen quinze anys com els protagonistes de la cançó aquella.

Per tota la novel·la planeja la dalla de la mort. El mal fat, com una llosa, amenaça de caure al damunt d'en Marc i aixafar-lo fent-lo a miques. És la condemna de la que res ni ningú el pot alliberar: ni la música, ni el talent, ni cap cura, ni cap metge. "Tenia por que tot el que havia començat de nou fes desaparèixer de la meua vida i per sempre més, en Marc".

El títol —molt 007, hi encaixaria en una nova entrega de la saga— engloba perfectament aquest sentiment ambigu del narrador, un Jan enlluernat pel talent d'en Marc, que el vol fixar en formol en el text, però que a la vegada no vol tornar a passar per la mateixa experiència de tornar a perdre'l. L'assenyat Sancho Panza de la funció és l'únic personatge que toca de peus a terra mentre ha de lluitar per treure les castanyes del foc al seu amic i quedar bé amb una Gina que anteposa la seva carrera musical a qualsevol cosa. Destarotat per tot el què està suportant, en Jan engega respecte en Marc: "Sovint em preguntava si vivíem al mateix món". Sens dubte s'ha guanyat el cel i l'amistat que podem percebre a voltes no és un camí d'anada i tornada. L'única amistat incondicional és la d'en Jan vers en Marc. "Potser aquesta era la manera d'interactuar amb en Marc, passar-li per alt les bajanades i no esperar una petició de perdó explícita". Però bé, com es diu a *Love Story*: l'amor significa mai dir ho sento. Intercanvieu **amor** per **estima** (que això no és un *Brokeback Mountain* ni el conservatori del Liceu és l'internat de nois on va créixer en Freddie Mercury, o això espero).

Destacaria la finor en les descripcions dels escenaris i els detalls. Curtes i efectives, et sents immers en el set: el Gòtic, Plaça reial, els diferents locals (Jamboree, Harlem, Liceu...) o el pis d'en Marc. Quan toca parlar de conceptes musicals (en Francesc Borrell ha format part de diferents grups de pop rock i continua prement les cordes del baix fent versions de Wilco a dia d'avui, a més d'haver gravat discos en una vida anterior) dels que la majoria de mortals no en sabem ni un borrall, la mà de l'autor evita caure en pedanteries i el més difícil, que el fragment wikipedià entri forçat amb calçador. Bravo Francesc! Llegidor i amè, amb diàlegs que no grinyolen (alguna mala paraula me l'estalviaria o a voltes la diria més grossa o usaria —perdona'm Pompeu— una versió castellana perquè sona més barroera), aquesta oda al no-et-fallaré-mai enganxa i et passa aquella cosa de voler un *happy end* tot i que soc dels que els abomenen però et quedes amb l'agradable regust que els records són la millor celebració possible d'una amistat, una veritable forma d'estimació (sense pulsio homoeròtica, que els homes ja hem après a estimar-nos al segle XXI). I per acabar, res millor que unes paraules del personatge (és una ficció amics lectors!), de l'homenatjat, aquest Marc Burset embriagat de si mateix: "Les accions que fem, difícilment podem dir si són encertades o no".

Correu a les vostres llibreries de confiança i feu-vos amb un exemplar. Sona de meravel·la. ■

La Magrana

PRESENTACIÓ A BLANES

Francesc Borrell conversa amb
Sergi Arroyo

Divendres 14 de novembre, a les 19:00 h

Casino de Blanes
Pau Casals, 36

Amb la col·laboració del Centre Catòlic
Amb el suport de l'Ajuntament de Blanes

Enganxats als llibres!

Llibreria Ça Trencada

C/Roig i Jalpí, 10,
17300 Blanes Tel. 972 35 51 67

SOM COSTA BRAVA sud

La Generalitat reactiva el projecte de fer arribar l'autopista a Lloret

Des de la plataforma Aturem la C-32 acusen el Govern d'“incoherència institucional” i anuncien mobilitzacions. El 2022, el TSJC va anul·lar l'últim projecte per incomplir la normativa climàtica

Plataforma
Aturem la C-32

El secretari general de Mobilitat de la Generalitat de Catalunya, Manel Nadal, ha anunciat fa uns dies la reactivació dels plans per **prolongar l'autopista C-32 des de Blanes fins a Lloret de Mar**. Des de la plataforma Aturem la C-32 han criticat el posicionament del govern i s'han afanyat a recordar que els últims projectes que perseguien aquest mateix objectiu han acabat tombats pels jutjats per incomplir amb la normativa de canvi climàtic.

La Generalitat ha justificat la represa d'aquest estudi de mobilitat destacant la pressió exercida pel món empresarial i per diversos ajuntaments de la zona. Segons Nadal, Lloret de Mar és l'única ciutat de més de 40.000 habitants a Catalunya “que no té tren ni autovia d'alta capacitat”.

Les conclusions de l'estudi del corredor entre la Selva Marítima i el Maresme apunten que, si bé “el transport públic ha de ser prioritari”, no s'evita la necessitat “d'una via d'al-

d'impacte per justificar la inclusió d'una via ràpida que travessaria els paratges d'El Vilar i Sant Pere del Bosc", zones boscoses de "gran valor natural, paisatgístic i patrimonial".

Des d'Aturem la C-32 es pregunten per què el Departament de Territori ha canviat el seu posicionament. La plataforma afirma que al desembre de 2024, la Conselleria havia descartat la prolongació en reunions amb les entitats, i ara, només deu mesos després, sembla reactivar-la. També qüestionen aquesta "doble comunicació," ja que davant les entitats ecologistes es parla d'imparcialitat, mentre que en fòrums empresarials com la BTM (Business Tourism Meeting) ja es presenta la prolongació, asseguren els ecologistes, com a "opció preferent".

ta capacitat que connecti Lloret de Mar amb Barcelona i la resta de Catalunya". En aquest sentit, el secretari va afirmar que "tren, tramvia, autobús, no n'hi ha prou; cal continuar apostant per una via d'alta capacitat".

FORTA CRÍTICA D'ATUREM LA C-32

Després de conèixer els resultats de l'Estudi de Mobilitat en una reunió el 27 d'octubre amb representants de la Conselleria, la plataforma Aturem la C-32 ha denunciat que el document manté com a opció la prolongació de la C-32 sense cap justificació prèvia.

La plataforma subratlla "la greu incoherència institucional" en reprendre el projecte, recordant que dos projectes anteriors amb el mateix traçat van ser anul·lats pels tribunals per incomplir la Llei de Canvi Climàtic. A més, adverteixen que "l'estudi actual no incorpora cap valoració ambiental ni estimació

Aquesta incoherència, segons la plataforma, "posa en qüestió la credibilitat institucional i el compromís real del Govern amb la lluita contra l'emergència climàtica". Assenyalen que aquesta política "repeteix els errors del passat i agreuja la crisi climàtica".

La plataforma també lamenta que el Departament de Territori destini esforços a reobrir aquest projecte —valorat en més de 100 milions d'euros— mentre redueix les inversions en transport públic. Aquesta política se centra únicament en la prioritització del Bus Ràpid (BRCat), amb un pressupost de 28 milions, i descarta l'opció del tramvia Palafolls-Blanes-Lloret, la qual l'estudi mateix i altres de referència apunten que tindria major capacitat de captació d'usuaris.

Finalment, la plataforma ha fet una crida a la mobilització ciutadana perquè faci costat en l'exigència de responsabilitat i coherència climàtica a les institucions públiques. ■

COR ARSNOVALLORET

CORAL LA IGUALTAT

ORQUESTRA GRATIA ARTIS

Amb la col·laboració de la Coral Contrapunt Infantil

JUNTS!

— **U N S O L C L A M** —

DISSABTE 3 DE GENER DE 2026 A LES 19H

TEATRE DE LLORET DE MAR

— **ENTRADES 15€** —

WWW.ENTRAPOLIS.COM

le Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Institut Escola Lloret de Mar

TEATRE DE LLORET

**Parròquia de
Lloret de Mar**

ARTS GRÀFICS **CANTALUZELLA**

Celobert

CM
CLUB MARINA
CASINET

Diputació de Girona

**Generalitat
de Catalunya**
Girona

FEDERACIÓ CORAL DE GIRONA
GRUPACIÓ
CORAL
COMARQUES DE GIRONA